

KOLARIN KUNTA
 HANNUKAISEN KAIVOSTEOLLISUUSALUEEN ASEMAKAAVA
 Kaavoittajan vastine kaavaluonnoksesta saatuihin lausuntoihin
 Kunnanhallitus 20.2.2018

Kaavaluonnoksen nähtävillä olo 2. – 31.12.2013.

Samanaikaisesti laadittiin ja asetettiin nähtäville Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaava, Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaava, Hannukaisen kylän asemakaava sekä Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan ensimmäinen luonnos. Useat lausunnon antajat antoivat yhteisen lausunnon asemakaavoista ja osayleiskaavan ensimmäisestä luonnoksesta.

LAUSUNTO	VASTINE
1. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (3.2.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
a) Täydennettävä kaavan suhdetta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä arvioitava kaavan vaikutukset valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden näkökulmasta.	Täydennetään kaavaselostusta, lisätään kohta asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.
b) Varmistauduttava voimassa olevan ja muutettava olevan yleiskaavan riittävästä ja ajantasaisesta ohjausvaikutuksesta. Huomioitava voimassa olevan yleiskaavan ohjausvaikutus ja perusteltava siitä poikkeava asemakaavaratkaisu.	Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaavan alueet sijoittuvat Ylläksen osayleiskaavan muutoksessa osoitetulle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M) sekä kaivostoiminnan tutkimusalueen rajauksen (EK, osa-alue- ja raja-alue) sisälle. Määräyksen mukaan kaivostoiminta-alueelle tulee laatia asemakaava. Näin asemakaavan laatiminen on voimassa olevan yleiskaavamääräyksen (EK) mukainen. Täydennetään kaavaselostukseen kaavaratkaisun perusteluja.
c) Jatkovalmisteluissa huomioitava yhteysviranomaisen lausunto. Kaavan aikataulu tulee sovittaa yhteen YVA-menettelyn kanssa.	YVA-menettely on päättynyt yhteysviranomaisen lausuntoon 24.1.2014. Yhteysviranomaisen lausunto on huomioitu tehdyissä lisäselvityksissä ja erityisesti Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan jatkosuunnittelussa. Lausunto huomioidaan tarvittaessa myös asemakaavaehdotuksessa. Täydennetään kaavaselostukseen YVA:n ja kaavoituksen yhteensovittamista käsittelevää kohtaa.
d) Kaavaa laadittaessa tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset. Kuvattava tarkemmin YVA:ssa tutkittuja vaihtoehtoja alueidenkäytönsuunnittelun näkökulmasta. Kaava-asiakirjojen tulee toimia itsenäisinä asiakirjoina ilman tietojen etsimistä YVA-selostuksesta.	Kaivosteollisuusalueen asemakaavan laatimisen tarve pohjautuu YVA:ssa ympäristövaikutuksiltaan parhaimmaksi valittuun vaihtoehtoon 4. Lisätään kaavaselostukseen YVA:ssa tutkitut vaihtoehdot ja täydennetään kaavaselostusta YVA:ssa käsitellyillä asioilla.
e) Asemakaavaluonnoksessa annettu rakennuskielto sellaisenaan koskee myös asemakaavan mukaista rakentamista kiellon mittaisena	Hannukaisen kaivosalueen asemakaavassa ei ole osoitettu rakennuskieltoa. Kielto koski

aikana. Onko mielekästä antaa rakennuskieltoa, joka tulee voimaan asemakaavan voimaan tulon jälkeen.	Hannukaisen kylän alueen asemakaavaa, jonka laadinta keskeytettiin kaavaluonnosvaiheen jälkeen.
f) Selostukseen lyhyt Natura-tarveharkintaa koskeva selostus siitä, kohdistuuko hankkeesta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojelun perustana oleville luonto- ja lajityypeille.	Natura-tarveharkintaa käsitellään Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavaprosessissa tarkemmin. Asemakaavoitettavalla alueella ei ole Naturalla suojeltuja kohteita. Todetaan kaavaselostuksessa lähimmät Natura-alueet ja luonnonsuojelullisesti merkittävät alueet. Kaivoshankeen Natura-arviointia koskeva LSL 65 §:n mukainen lausunto on saatu Lapin ELY-keskuksesta 15.9.2015 ja Natura-arvioinnin täydennyksistä on lausunto saatu 19.6.2017.
g) III luokan pohjavesialueiden soveltuvuus vedenhankintaan selvitettävä ennen kaavoitusta. Alueet poistetaan luokituksesta tai nostetaan vedenhankintaan soveltuviksi pohjavesialueiksi (II luokka)	Asemakaavoitettavat alueet eivät sijoitu III-luokan pohjavesialueille. Lähimmät pohjavesialueet todetaan kaavaselostuksessa.
2. Fingrid (29.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa.	Lausunto todetaan.
3. Lapin liitto (29.1.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Maakuntakaavan ohjausvaikutus toteutuu samanaikaisesti laadittavan Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan kautta. Asemakaavojen kaavaselostuksissa on riittävällä tavalla tuotu esille Tunturi-Lapin maakuntakaava ja kaava-alueita koskevat suunnittelu-määräykset.	Lausunto todetaan.
4. Liikennevirasto (18.12.2013, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
a) Liikennevirasto on selvittänyt kaivosliikenteen liikennetarpeita Pohjois-Suomessa. Liikennevirasto seuraa tarkasti kaivosyhtiön päätöksiä Hannukaisen kaivostoiminnan aloittamisesta ja neuvottelee Kolari-Rautuvaara –rataa koskevien investointipäätösten toteutusajankohdasta ja kustannusjaosta kaivosyhtiön kanssa.	Lausunto todetaan. Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaavan toteuttamisella ei ole suoria vaikutuksia rautatien suunnitelmiin.
b) Ei huomautettavaa asemakaavaluonnoksista. Liikenneviraston käsityksen mukaan asemakaavat tarjoavat tarvittavat edellytykset ja raamit alueen tarkempaan jatko-suunnitteluun.	Lausunto todetaan.
5. Metsähallitus (31.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
a) Kaavoituksessa on huomioitava mahdollisuudet, joiden avulla kaivostoiminnan vaikutukset matkailuun ja kansallispuistoon voidaan minimoida. Kaavassa tulee huomioida keinot, joilla voidaan minimoida ja estää melun ja pölyn suuntautuminen Ylläksen alueen suuntaan niin, että matkailu ja luonnossa virkistäytyminen ovat edelleen alueen vetovoimatekijöitä	Käsitellään erityisesti Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan yhteydessä. Selvitetään ja arvioidaan asemakaavan toteuttamisen keskeisimmät vaikutukset myös asemakaavan vaikutusten arvioinnissa.

b) Matkailun näkökulmasta kaivostoiminnan haittojen vaikutukset ovat alueen markkinoinnin kannalta ristiriidassa.	Lausunto todetaan. Todetaan keskeisemmät vaikutukset myös asemakaavan vaikutusten arvioinnissa.
c) YVA-selostuksen selvityksissä on runsaasti laji- ja luontotyyppitietoa, joka on huomioitava kaavamerkinnoissa siten, että luonnonsuojelu- ja metsälain mukaiset kohteet otetaan toiminnassa huomioon. Sama koskee kulttuuriperintökohteita.	Kohteita ei ole asemakaavoitettavalla alueella.
6. Metsäntutkimuslaitos (24.1.2014 yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa	Lausunto todetaan.
7. Muonion kunta (28.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta antamassa lausunnossa esitetyt seikat, esimerkiksi vesistön tilan ja porotalouselinkeinon turvaaminen ja liikenneturvallisuus tulee ottaa huomioon myös alueen kaavojen valmistelussa, samoin kulkuyhteyksien parantamistoimenpiteenä Tapojärven Valtatiestä 21 erkanevan Paalumaantien jatkaminen.	Paalumaantie sijaitsee Muonion kunnan alueella eikä laadittavat asemakaavat tai osayleiskaava ulotu sinne. Vesistön tilaa, porotalouselinkeinoa ja liikenneturvallisuutta sekä kulkuyhteyksiä käsitellään erityisesti Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavassa, jossa tehdään mahdolliseksi YVA:n vaihtoehdon 4 mukaiset ratkaisut. Osayleiskaavan vaikutusten arviointia on täydennetty. Täydennetään asemakaavan vaikutusten arviointia. Vesistövaikutukset ratkaistaan ympäristöluvassa.
8. Pajala Kommun (20.1.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Pajala kommun har inget att erinra utöver de yttrandena som tidigare givits gällande miljökonsekvensbeskrivningen över Hannukainen med hänvisning till beslutet Dnr KS 2013.351. Pajala kommun vill dock förtydliga att detaljplaner för Hannukainens Gruvindustriområde, Hannukainen By samt Rautuvaara Industriområde kan medföra ökade transporter till Sverige. Pajala kommun förutsätter att trafikleder och broars bärighet säkerställs inför sådana transporter.	Ei vaikutusta Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaavaan. Suunnitelmien mukaan malmi rikastetaan Rautuvaaran rikastamolla, josta rikaste kuljetetaan rautateitse suomalaisen satamaan. Suomen ja Ruotsin välillä liikenne voi lisääntyä työntekijöiden ja palvelujen liikenteen kautta.
9. Pellon kunta (13.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavan ja asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa.	Lausunto todetaan.
10. Rovaniemen kaupunki (20.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
Valmisteluvaiheen aineiston perusteella kaivos-hankkeella ei ole sellaisia vaikutuksia Rovaniemen kaupungin alueelle, että kaavaa tulisi tarkentaa tässä vaiheessa.	Lausunto todetaan.
11. Kolarin kunnan rakennuslautakunta (11.12.2013, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaavaan.	Lausunto todetaan.
12. Kolarin kunnan tekninen lautakunta (22.1.2014, sama sisältö kaikissa asemakaavalausunnoissa)	
Kunnalle ei saa syntyä asemakaava-alueesta tai siitä johtuvista muista seikoista minkäänlaisia rakentamis-, kehittämis-, tai ylläpitovelvoitteita tai kustannuksia.	Asemakaavassa ei osoiteta sellaisia maankäyttöratkaisuja, joista aiheutuisi kustannuksia Kolarin kunnalle.

	Jos tarpeen, kustannusten kohdistumisesta tai jaosta sovitaan mahdollisesti maankäyttösopimuksilla tai muilla sopimuksilla.
13. Tornionlaakson sähkö Oy (27.1.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Alueille tarvittavista sähkösyötön järjestelyistä sovitaan kaivosyhtiön kanssa. Mikäli olemassa olevalle jakeluverkolle pitää tehdä muutoksia, aiheutuneet kustannukset peritään työtilaajalta.	Lausunto todetaan.
14. Ylläksen matkailuyhdistys ry (yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
a) YVA:n jälkeiset mittaustulokset saattavat osan YVA-lausunnon sisällöstä arveluttavaan valoon.	Kaivossuunnitelma on tarkentunut kaavaprosessin aikana. Selvityksiä ja mallinnuksia on päivitetty tarkentuneiden suunnitelmien mukaan. Täydennetään kaavaselistusta. Lisätään päivitettyt melu- ja pölyselvitykset kaavaselistuksen liitteeksi.
b) Northland Mines Oy:n taloustilanne on epäselvä.	Asemakaavalla mahdollistetaan kaivoshankkeeseen liittyvien rakennuksien toteutuminen riippumatta kaivoshankkeen toteuttajasta.
c) Luontomatkailulla voidaan nähdä muuta matkailua vahvempi yhteys paikalliseen talouteen ja kulttuuriin. Matkailun investoinnit pysähtyvät kaivostoiminnan luontomatkailulle mahdollisesti aiheuttamien riskien ollessa liian suuret.	Vaikutusten arviointia matkailuun ja virkistykseen on täydennetty erityisesti osayleiskaavan kaavaselistuksessa. Jatkosuunnittelussa määritellään matkailun kannalta kriittiset kohdat osayleiskaavassa ja pyritään lieventämään haitallisia vaikutuksia. Matkailun ja kaivostoiminnan ristiriitojen sovittamista tutkitaan kunnan käynnistämässä erillisprojektissa. Selvitys on huomioitu erityisesti osayleiskaavan vaikutusten arvioinnissa. Kaavan maisemavaikutusten arviointia on täydennetty. Kaivostoiminnan melu- ja pölymallinnukset ja selvitykset on laadittu uudelleen. Lisäksi laaditaan kaivoksen turvallisuusselvitys. Lisätään päivitettyt melu-, pöly- ja maisemaselvitykset kaavaselistuksen liitteeksi. Asemakaavoitettavan alueen toiminnot eivät aiheuta lentokiviä tai merkittävää melua tai pölyä. Täydennetään asemakaavan selostusta tehtyjen selvityksien tiedoilla ja täydennetään kaavaselistuksen vaikutusten arviointia.
d) Kaavoitus tulisi keskeyttää, jolloin olisi mahdollisuus tutkia perusteellisesti kaivostoiminnasta matkailulle mahdollisesti aiheutuvia haittoja. Kaivoksen tarpeellisuutta Kolarin kunnalle tulee arvioida kriittisesti. Ympäristövaikutukset tulee tutkia uusien tutkimustulosten valossa.	Ks. edelliset vastineet. Hannukaisen kaivosalue ja asemakaavoitettava alue on Ylläksen osayleiskaavan muutoksessa kaivostoiminnan tutkimusaluetta (osa-aluearjaus EK), jonka kaavamääräyksen mukaan "kaivostoiminta-alueelle tulee laatia asemakaava". Asemakaavoitettava alue on myös oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa EK alueena, joten asemakaava on maakuntakaavan mukainen.
15. Äkäslompolon kyläyhdistys (31.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	

<p>a) Hannukaisen kaivoksen kaavoitus tulisi keskeyttää koska vaikutuksia matkailuun, porotalouteen ja asukkaiden elämään ei ole riittävällä tavalla selvitetty. Yhteiskunnalliset ja ekologiset vaikutukset lähialueisiin on selvitettävä riittävän kattavasti.</p>	<p>Vaikutusten arviointia on täydennetty erityisesti samanaikaisesti vireillä olevassa osayleiskaavaprosessissa. Täydennetään asemakaavan kaavaselostusta.</p> <p>Kaivoksen melu- ja pölymallinnukset on laadittu uudelleen, maisemavaikutusten arviointia ja kaivoksen näkyvyysarvioiteja on täydennetty. Matkailuvaikutusten arviointia on täydennetty. Kunnan toimesta on käynnistetty selvitys kaivos-toiminnan ja matkailun yhteensovittamisesta. Lisätään päivitettyt melu-, pöly- ja maisemaselvitukset kaavaselostuksen liitteeksi.</p>
<p>b) Kaivosprosessissa äkäslompololaiset on huomioitu heikosti.</p>	<p>Äkäslompolon kyläyhdistykseltä on pyydetty lausunnot. Lisäksi kaikilla osallisilla on ollut mahdollista antaa palautetta kaavasta useassa vaiheessa (tähän mennessä kaikkien kaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat, osayleiskaavan ja asemakaavojen luonnokset sekä osayleiskaavan toinen luonnos). Kaavan nähtävillä oloista on tiedotettu lehdissä, kunnan ilmoitustaululla ja internetsivuilla. Lisäksi on järjestetty kaavojen valmisteluvaiheiden kuulemisen yhteydessä yleisötilaisuudet. Kunnan toimesta on myös järjestetty vuorovaikutustilaisuuksia vuoden 2017 aikana.</p>
<p>c) Hannukaisen kaivosta ei voi verrata Sotkamon ja Levin matkailun kehitykseen, koska Talvivaara ja Kittilän kaivokset kauempana matkailukeskuksista.</p>	<p>Seuraavassa on etäisyyksiä kaivosten ja läheisten matkailukeskusten välillä:</p> <p>Hannukainen – Äkäslompolo 8 km Kittilän kultakaivos – Levi 24 km Talvivaara – Vuokatin rinteet 18 km Mondo minerals – Vuokatti 10 km Yara Siilinjärvi – Tahko 17 km Nordkalk – Lappeenrannan keskusta 2 km Elijärven kaivos Kemi – Kemi-Tornio lentoasema 4 km, Kemin keskusta 7 km</p> <p>Em. luettelo osoittaa, että vaikutuksen suuruutta arvioitaessa kysymys ei ole vain etäisyydestä vaan myös näkemisestä, kuulemisesta yms. aistimista. Yhdessä pitäisi selvittää voimakkaammat kipupisteet ja mahdollisuudet vaikuttaa niihin.</p>
<p>d) Kaivoshankkeen edistäminen tapahtuu matkailun kustannuksella. Kumpi on pitkällä tähtäimellä kannattavampi, pitäisi tutkia. Ylläksen matkailukeskuksen ympärille tulee rajata matkailutoimintoihin keskittyvä alue, jonka sisään myös Hannukainen kuuluu.</p>	<p>Ks. edelliset vastineet.</p> <p>Arvion mukaan kaivoksesta on matkailulle sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Maakuntakaavassa on Ylläksen matkailun kehittämisalue merkittynä. Ylläksen osayleiskaavan muutos on myös laadittu tällä periaatteella, eikä asemakaavoitettava alue tai kaivos ulotu sille alueelle</p>
<p>e) Vaikutus Hannukaisen ja Kuerjoen ranta-asema-kaavojen toteutumiseen on merkittävä.</p>	<p>Asemakaavalla ei ole vaikutusta voimassa oleviin ranta-asemakaavoihin ja niiden toteutumiseen.</p>

<p>f) Kaivokseen liittyvät rakennukset ja kiinteistöt vaikuttavat matkailumaisemiin ja tunnelmiin. Sivukivikasoista aiheutuu melu-, pöly-, terveys- ja maisemahaittoja.</p>	<p>Kaavassa on arvioitu vaikutukset maisemaan ja matkailuun. Vaikutusten arviointia on täydennetty. Melu- ja pölymallinnukset on laadittu uudelleen kaivossuunnitelmien päivityttyä. Kaivostoiminta ei aiheuta ohjeavot ylittäviä tai terveydelle haitallisia vaikutuksia Hannukaisen kylän alueella eikä kauemmaksi. Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaavan mahdollistamat rakennukset ja rakenteet ovat kaivosalueen sisällä, eivätkä aiheuta maisemavaikutuksia kaivosalueen ulkopuolelle. Lisätään päivitettyt selvitykset kaavaselostuksen liitteeksi.</p>
<p>g) Työllisyysvaikutuksia arvioitaessa selvitettävä, miten paljon Kolarin työttömien työnhakijoiden lukuun sisältyy ns. rakennetyöttömyyttä. Onko Kolarin työttömillä realistiset mahdollisuudet työllistyä kaivoksessa.</p>	<p>Työllisyysvaikutuksia on tarkennettu erityisesti osayleiskaavan yhteydessä. Täydennetään myös asemakaavan selostusta.</p>